TCMB İhracat Genelgesi 01.11.2025

TCMB İhracat Genelgesi - Güncel Hali - Son Hali - T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Kapsamında Yapılan Değişiklikler ile Son Güncel Hali

01.11.2025 SON GÜNCEL DEĞİŞİKLİK HALİYLE

TCMB İHRACAT GENELGESİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genelgenin amacı, ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'in 12 nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Genelgede geçen;

a) 2018-32/48 sayılı Tebliğ: 4/9/2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48)'i,

b) 32 sayılı Karar: 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,

c) Aracı Banka: GB'nin 28 inci hanesinde kayıtlı banka veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankayı,

ç) Bakanlık: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığını,

d) Banka: 32 sayılı Karar'da tanımlanan bankaları,

e) Fiili İhraç Tarihi:Eşyaya ilişkin ihracat beyannamesinin kapanma tarihini,

f) GB:Gümrük Beyannamesini,

g) İBKB:2018-32/48 sayılı Tebliğ'in ekinde yer alan İhracat Bedeli Kabul Belgesini

ğ) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

h) Mikro İhracat:2009/15481 sayılı "4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar"ın 126 ncı maddesi kapsamında yer alan eşyalara ilişkin ihracatı,

ı) NBF: Nakit Beyan Formunu

ifade eder.

İhracat bedellerinin yurda getirilmesi

MADDE 4 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren fiili ihracatı gerçekleştirilen işlemlere ilişkin ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez. 180 gün azami süre olup bedellerin ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin yurda getirilmesi esastır.

(2) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinden önce fiili ihracatı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(3) Özelliği olan ihracat işlemlerine ilişkin olarak bu Genelgenin 7 nci maddesinde belirtilen süreler uygulanır.

(4) İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin yurda getirilme süresi vade bitiminden itibaren 90 günü geçemez. Öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte

vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatura veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

(5) Serbest bölgelere yapılan ihracat işlemleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamındadır.

(6) Ek:2\'de yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemleriyle ilgili olarak 2018-32/48 sayılı Tebliğ\'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz. [1] [2] [3] [4] [5] [6]

(7) Yurt içinde serbest dolaşımda bulunan malların gümrüksüz satış mağazalarında satılmak üzere bu mağazalara veya söz konusu mağazaların depolarına antrepo rejimi kapsamında antrepo beyannamesi ile alındığı işlemler için 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.

(8) Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketleri, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi ile Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi tarafından yapılan ihracat işlemlerinde 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz. [2] [3] [4]

(9) GB'nin "Gideceği Ülke" başlıklı 17 nci hanesinde belirtilen ülkeye bakılmaksızın fiili ihracatın Filistin'e yapıldığı, dolayısıyla GB'nin 8 inci hanesinde alıcı adresinin "Filistin" olarak belirtildiği ihracat işlemlerinde, bu hususun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri ve banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, bahse konu ihracat Filistin'e yapılmış sayılır. [5] [6]

İhracat bedellerinin tahsil şekilleri

MADDE 5 – (1) İhracat bedelleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ödeme şekillerine göre tahsil edilir ve GB'nin 28 inci hanesine tahsil işleminde kullanılan ödeme şekli yazılır. Birden fazla ödeme şeklinin kullanılması durumunda kullanılan diğer ödeme şekilleri GB'nin açıklama kısmına yazılır.

(2) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, bedelin beyan edilenden farklı bir döviz üzerinden getirilmesi mümkündür.

(3) Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında yurda döviz getirilmesi mümkündür.

(4) İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Peşin döviz

MADDE 6 – (1) Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur. Ancak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağının anlaşılması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilir. Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından karar verilir. Ancak bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan prefinansman kredisi hükümlerine ilişkin açıklamalar saklıdır.[7]

(2) Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ya da birinci fıkra uyarınca verilen ek süre sonunda [8] ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Ancak, tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen peşin döviz tutarının 50.000,- ABD Doları[9] veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmı prefinansman hükümlerine tabi olmaz.[10] Söz konusu peşin dövize ilişkin 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bankalarca Bakanlığa bildirim yapılmaz. Ayrıca,[11] 24 ay tamamlanmadan önce indirim, iskonto veya malda bozulma gibi haklı sebeplerin bulunması ve bu durumun ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya sözleşme ve kesin satış faturasında yapılan değişiklikle tevsik edilmesi halinde peşin bedelin tevsik edilen tutar kadar kısmının iade edilmesi mümkündür. Bu durum dışında kalan kısmi iadelerde kısmi iade tarihinde söz konusu peşin bedel prefinansman hükümlerine tabi olur. Kısmi olsun veya olmasın Bankalarca yalnızca transferi gerçekleştiren kişiye peşin bedelin iadesi mümkündür. Peşin bedelin iadesine ilişkin KKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.[12]

(3) Bankalarca peşin döviz tutarına ilişkin ihracat taahhüdünü yerine getirmeyen kişilere yazı yoluyla tebligatta bulunulur ve ihracatın süresi içerisinde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine dair 10 iş günü içerisinde yazılı beyan göndermeleri talep edilir. Kişiden temin edilen yazılı beyan Bakanlığa yapılacak bildirime eklenir. Kişiden yazılı beyan temin edilememesi halinde, beyan

talebinin ihracatçıya iletildiğine dair tevsik edici belge (posta alındısı vb.) bildirim ekine konmak suretiyle safahatı da belirtilerek Bakanlığa bildirimde bulunulur.[13]

(4) Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami 24 ay içerisinde İBKB düzenlenmesi mümkündür. Ancak, birinci fıkra kapsamında ek süre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebilir.[14]

(5) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinden önce ihracatçıya peşin ödenen bedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(6) Peşin bedeller, gönderenin muvafakatı ile devreden ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilir.

(7) Devir işlemi, bedelin döviz tevdiat hesabına transfer edildiği tarihten itibaren peşin bedelin kullanım süresi içinde kısmen veya tamamen sadece bir firmaya yapılabilir. Kısmi devir yapılan işlemlerde aynı firmaya bilahare devir yapılması mümkündür.

(8) İBKB düzenlenen işlemlerde;

a) peşin bedelin tamamının devri halinde, bedeli devralan ihracatçı firma adına yeni bir İBKB düzenlenerek üzerine İBKB\'nin değişiklik sonucu yeniden düzenlendiğine dair not konulur ve eski İBKB yenisine iliştirilir.

b) peşin bedelin kısmen devredilmesi halinde ise devredilen kısım için devralan ihracatçı firma adına İBKB düzenlenir, daha önce peşin bedelin kabulü sırasında devreden adına düzenlenen İBKB devredilen kısım kadar iptal edilir.

(9) Peşin bedel karşılığı ihracat tutarı olarak GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı toplam fatura bedeli esas alınır.

(10) İhracatçılarca kesin satıştan önce "konsinye avansı" olarak kabulünün yapılması istenen bedellerin kabulü peşin bedel olarak yapılır.

(11) Peşin bedel (ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları dâhil) faiz şartıyla gönderilmiş ise peşin bedel karşılığında gelen bedele faiz tutarının ilavesiyle elde edilen tutar kadar ihracat yapılır.

(12) İhracatçılarca, ödeme şekli “Peşin Ödeme” yazılı olan GB’nin bir örneği/GB bilgileri peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibraz edilir. Peşin bedelin ödeme şekli akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili olan GB\'lere ya da peşin ödeme şekliyle beraber diğer ödeme şekillerinden birinin belirtildiği GB\'lere ilişkin ihracat hesaplarının kapatılmasında kullanılması; ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte ilgili GB’nin bir örneği/GB bilgilerinin peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibrazı kaydıyla mümkündür.

(13) Bankalarca peşin bedel hesabı kapatılırken gerekli kontrol yapılarak İBKB’nin firma ve banka nüshasına GB’nin tarih, sayı ve tutarı kaydedilir.

(14) Peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önceki bir ihracatın, peşin bedelin taahhüdüne sayılmasının talep edilmesi halinde; peşin bedele ait İBKB iptal edilerek taahhüde sayılan GB ile irtibatlı yeni bir İBKB düzenlenir ve üzerine ödeme şekli değişikliği sonucu düzenlendiğine ilişkin not konulur. Peşin bedele ilişkin İBKB tutarının taahhüde sayılan GB tutarından fazla olması halinde ise kalan tutar kadar da peşin bedelle ilgili yeni bir İBKB düzenlenmesi ve iptal edilen İBKB’nin yenisine iliştirilmesi gerekir.

İmalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilen peşin bedelin ihracat taahhüdü, aracı ihracatçı vasıtasıyla diğer bir ithalatçıya yapılan ihracata ilişkin GB\'de lehine peşin bedel transfer edilen/getirilen imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı halinde kapatılır.

Peşin bedel, ihraç bedellerinin tahsil süresi ile peşin bedelin süresi içinde beyan edilmek kaydıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılır. Ancak imalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilen peşin dövizlerin aracı ihracatçı vasıtasıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılabilmesi için GB\'de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı gerekir.

(15) Gemi yapımına ilişkin sözleşmeler kapsamında gerçekleştirilen gemi ihracatı için sözleşmede 24 aydan uzun bir vade öngörülmesi durumunda, peşin bedel karşılığı ihracatın sözleşmede belirtilen vade süresi içerisinde yapılması zorunludur. Öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte vade içeren sözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz

proforma fatura veya poliçenin aracı bankaya ibrazı zorunludur. Peşin döviz karşılığında sözleşmede belirtilen vade süresi içerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Peşin bedelin iadesine ilişkin KKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.[15]

(16) İhracat işlemlerinde ihracata ait peşin ödemenin çek ile yapılabilmesi bu Genelgenin 13 üncü maddesinde yer alan hükümlere uyulması şartıyla mümkündür. Çekle yapılan peşin ödemelerde, ilgisine göre bu madde hükümleri kıyasen uygulanır.[16]

Özelliği olan ihracat

MADDE 7 – (1) Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

(2) Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

(4) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur.

İhracat bedelinin tahsili ve kabulü

MADDE 8 – (1) Özelliği olan ihracat için 7 nci maddedeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihraç edilen malın GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı bedelinin yurda getirilerek, fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde İBKB düzenlenmesi zorunludur.

(2) İhracat bedellerinin tahsili, satış sözleşmesinde belirlenen kurallar ve uluslararası ticari uygulamalar çerçevesinde firmaların yazılı beyanına istinaden "Akreditifli Ödeme", "Vesaik Mukabili Ödeme", "Mal Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Akreditifli Ödeme", "Kabul Kredili Vesaik

Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme" ve "Peşin Ödeme" şekillerine göre gerçekleştirilir.[17]

(3) İhracat bedelleri 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen ödeme hizmeti sağlayıcıları aracılığıyla da yurda getirilebilir. Söz konusu bedellerin ihracat bedeli olarak kabulü bankalar tarafından yapılır. İlgililerce ödeme ve elektronik para kuruluşlarına havale olarak gelen ihracat bedelinin, ilgili kuruluştan efektif olarak alınması yada bir bankaya havale edilmesi halinde bu efektifin/havalenin bir banka tarafından ihracat bedeli olarak kabulünün 30 gün içerisinde yapılması gerekmektedir. Ayrıca, söz konusu bedellerin kabulü bu efektifin/havalenin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı ödeme/elektronik para kuruluşu yazısının ibrazı veya kabul işlemini yapacak bankaca efektif/havale konusu dövizlerin yurt dışından havale olarak geldiğinin ödeme/elektronik para kuruluşundan yazılı teyidinin alınması kaydıyla yapılır.

(4) Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanına yönelik mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı Irak ve Libya ve Moritanya'ya yapılan ihracat işlemlerinde ihracat bedelinin bankalarca kabulünün;[18]

a) İthalatçının Türkiye'deki bankalarda bulunan hesaplarından transferi yoluyla veya

b) İhracat bedelinin ihracat işlemiyle ilişkisi kurulmak şartıyla üçüncü bir ülkeden bankalar aracılığıyla transferi yoluyla veya

c) İhracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ile GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak

d) Peşin döviz olarak getirilen bedellerde, ihracatçının yazılı beyanının yanı sıra işlemin niteliğine göre satış sözleşmesi ya da kesin satış faturası (veya proforma fatura) ibraz edilmek kaydıyla NBF aranmaksızın efektif olarak yapılması mümkündür.

(5) Dördüncü fıkrada sayılan ülkelere yapılan ihracatta ihracat bedellerinin üçüncü kişiler tarafından efektif olarak bankaya getirilmesi halinde söz konusu bedellerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü için ihracatçı veya ithalatçı tarafından bedeli getiren üçüncü kişiye bedelin

bankaya getirilmesinden önce vekâletname verilmiş olması gerekmektedir.

(6) İhracatçı firma dışındaki ithalatçı, tedarikçi, aracı vb. olan Türkiye'de yerleşik farklı firmaların yurt içi hesaplarına gönderilen ihracat bedellerinde; yurt dışından ihracat bedeli tutar kadar döviz veya Türk parası geldiğinin satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi ile işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması kaydıyla; anılan firmaların yurt içi hesaplarından döviz veya Türk parası cinsinden ihracatçının hesabına yapılan havalelerin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(7) İhracatçının hesabına yurt dışından transfer edilen ihracat bedelinin İBKB düzenlenmeden başka bir hesaba transfer edilmesi veya efektif olarak alınması halinde; hesaba ilk transfer edilen bedelin yurt dışı kaynaklı olduğunun transferin geldiği bankanın; tutar, transfer tarafları ve ilgili açıklamalar ile SWIFT mesajını içeren yazılı beyanının ibrazı ve bedelin ihracat işlemi ile ilgili olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'de yer alan süre ile ilgili hükümlere aykırılık oluşmadığının tespit edilmesi, işlem ve kişilerle ilgili uluslararası yaptırımların dikkate alınması ve başka bir bankaya bedelin yurtdışından geldiğine ilişkin bu kapsamda yazı verilmediğinin tevsiki kaydıyla söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür. Diğer taraftan, ihracatçı tarafından, DAB düzenlenmesinin talep edilmesi halinde yukarıda belirtilen şartlar yanında ihracatçının hesabına yurt içindeki başka bir hesaptan söz konusu tutar kadar dövizin veya Türk lirasının tekrar transfer edilmesi kaydıyla DAB düzenlenmesi mümkündür.[19]

(8) İhracat bedelinin İBKB düzenlendikten sonra başka bir bankaya transfer edilmesi durumunda, İBKB düzenleyen banka tarafından kabulü yapılan tutarla ilgili olarak bedelin transfer edildiği bankaya yazılı bildirimde bulunulur ve söz konusu tutarla ilgili olarak tekrar İBKB düzenlenemez. İhracat bedelinin birden fazla kez transferinin söz konusu olması durumunda her transferde transferi yapan banka tarafından transfer yapılan bankaya bedele ilişkin daha önce İBKB düzenlenip düzenlenmediğini belirten yazılı bildirimde bulunulur.

(9) İhracat bedellerinin bankacılık sistemiyle doğrudan ülkemize transferinin mümkün olmadığı diğer ülkeler Bakanlıkça belirlenir.

(10) İhracat bedellerinin getirme süresinin hesaplanmasında;

a) Sürenin gün olarak belirtildiği hallerde süre hesaplaması, işlemin yapıldığı tarihi takip eden günden başlar ve son günün çalışma saati sonunda biter. Ancak hesaplanan sürenin son günü resmi tatile rastlarsa süre, izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

b) Sürenin ay olarak belirtildiği hallerde, sürenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihindeki gününün çalışma saati sonudur. O ayda işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise, sürenin bitimi ayın son günüdür.

(11) GB bilgilerinin İBKB'ye eklenmesi suretiyle, birden fazla GB için tek İBKB düzenlenmesi mümkündür.

(12) Yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara ihracat rejimine göre verilen yağ, yakıt, temizlik maddeleri ve kumanyaya ilişkin mal bedelinin, Türkiye'de yerleşik alıcı firmalar tarafından yurt içinden yapılan havalelerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(13) İhracat bedelinin Türkiye\'deki bankalarca yurt dışındaki bankalar ile gerçek veya tüzel kişilere açılan kredilerden karşılanması mümkündür.[20]

(14) Kamu kurum ve kuruluşları (5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu\'nda genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak ifade edilen, anılan Kanun\'un I, II, III ve IV sayılı cetvellerinde bahsedilen kurumlar, idareler ve mahalli idareler ile doğrudan ve dolaylı olarak en az %50\'si bu kurum ve idarelere ait olan şirketler dahil) tarafından yapılan ihracata ilişkin bedellerin, ithalatçının ülkesinin Türkiye\'de bulunan büyükelçilik veya yabancı diplomatik temsilcilikleri ile ithalatçı firmalar ile bu firmaların grup şirketlerinin Türkiye\'de bulunan banka hesaplarından yapılan transferlerle ya da Türkiye\'deki bankalarca düzenlenen ve bedeli yurt dışından gelmeyen çeklerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.[21]

(15) Kamu kurum ve kuruluşlarının (5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak ifade edilen, anılan Kanun'un I, II, III ve IV sayılı cetvellerinde bahsedilen kurumlar, idareler ve mahalli idareler ile doğrudan ve dolaylı olarak en az %50'si bu kurum ve idarelere ait olan şirketler dahil) taraf olduğu ihale, sözleşme ve

uluslararası antlaşmalar kapsamında üçüncü kişiler tarafından yapılan alt sözleşmelere ilişkin olarak gerçekleştirilen ihracatlar da bedellerin kamu kurum ve kuruluşlarınca Türkiye'de bulunan banka hesaplarından yapılan transferlerle ödenmesi halinde bu ödemelerin ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.[22]

(16) Serbest bölgeye yapılan ihracat işlemlerinde serbest bölgede faaliyet gösteren Türkiye\'de yerleşik ithalatçı firmaların yurt içindeki döviz tevdiat hesaplarından ihracatçının hesabına yapılan transferlerin, ihracat işlemi ile ilgili olduğunun satış sözleşmesi, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle tevsik edilmesi halinde ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.[23]

Türk lirası ihracat

MADDE 9 – (1) Peşin bedel ve alıcı firma prefinansmanı dışında ihracat bedelinin Türk lirası olarak kabulü için satış sözleşmesi, akreditif mektubu veya banka garanti mektubunda bedelin Türk lirası olarak tahsil edileceğinin beyan edilmiş olması veya alıcıya gönderilecek faturanın Türk lirası olarak düzenlenmiş ya da GB'nin 22 nci hanesinde Türk Lirası olarak beyan edilmiş olması gerekir.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatta, GB'nin 22 nci hanesinin Türk lirası olarak beyan edilmiş olması ve ihracata ilişkin bedelin Türk lirası olarak tahsil edilmesi zorunludur. Ancak 05.12.2022 tarihinden önce düzenlenen gümrük beyannameleri ve bu kapsamda yapılan tahsilatlar için bu şart aranmaz.[24]

(3) Türk lirası olarak tahsil edileceği beyan edilen ihracat bedelinin kısmen veya tamamen döviz olarak kabulü halinde GB\'nin 22 nci hanesinde kayıtlı Türk lirası tutar; GB\'nin düzenlendiği tarih ile bedelin bankaya getirildiği tarihteki Merkez Bankası döviz alış kurlarından lehe olanı esas alınarak kabul edilecek döviz cinsine çevrilir.

İhracat bedelinin tespiti

MADDE 10 – (1) İhracat bedelinin tespitinde GB'nin 22 nci hanesindeki değer esas alınır. Ancak bu hanede belirtilen tutarın mal bedelinin dışında navlun ve/veya sigortayı da kapsaması ve ihracat bedeli olarak 22 nci hanede kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutara eşit olması halinde faturada kayıtlı bedel esas alınır. GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı tutarın faturada kayıtlı tutardan

farklı olması ve GB\'nin 22 nci hanesinde kayıtlı olan döviz tutarının ABD doları dışında bir döviz cinsinden olması halinde GB’nin 46 ncı hanesinde ABD doları olarak gösterilen değer dikkate alınır.

(2) GB’de beyan edilen değerlerle kontrol sırasında gümrük müdürlüklerince belirlenen değerlerin farklı olması halinde ihraç bedelinin tespitinde, GB’nin “E” veya “D” hanesinde yer alan kayıtlar dikkate alınır.

(3) Konsinye ihracatta ihracat bedeli olarak kesin satış faturasında kayıtlı bedel esas alınır.

(4) Kapatma işlemleri için yapılacak hesaplamalarda; GB tescil tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurları kullanılır.[25]

İhracat bedellerinin transferi

MADDE 11 – (1) GB\'de kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen dövizin, herhangi bir referans veya fatura numarasıyla irtibatlandırılmış olup olmadığına bakılmaksızın ihracatçının beyan edeceği GB konusu ihracatın bedeli olarak kabulü mümkündür. Ancak, serbest bölgelerdeki bankalar aracılığıyla yapılan havalelere istinaden döviz kabulü, sadece GB’de alıcının bulunduğu ve malın gideceği yer olarak serbest bölgenin gösterilmesi halinde yapılabilir. Serbest bölgeler dışındaki başka ülkelere yapılan ihracat bedelinin serbest bölgeden gönderilen havaleye istinaden kabulü yapılamaz.

(2) İhracatçı firmaların yurt dışında bulunan bankalardaki hesaplarından Türkiye\'deki bankalardaki hesaplarına ihracat bedeli açıklaması ile yapılan transferlerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü, söz konusu hesaba ihracatçının Türkiye\'deki hesaplarından veya yurtdışındaki başka hesaplarından para transfer edilmediğinin, gümrük beyannamesi tarihinden sonraki 180 güne ait hesap hareketlerini gösterir belgelerin aracı bankalara ibraz edilmesi ve aracı bankaca hesap hareketlerinin kontrolü suretiyle durumu teyit etmesi kaydıyla yapılabilir. Ancak, firmaların vadeli satışları nedeniyle ithalatçıların toplu olarak yaptığı ödemeler ile konsinye satışların bedellerini, yurt dışındaki hesaplarında topladıklarını belgelemeleri ve söz konusu bedelleri gecikmeksizin yurda getirmeleri halinde yurt dışındaki hesabın hareketlerini gösteren belge aranmaksızın bankalarca ihracat bedeli kabulü yapılabilir.

Efektif olarak getirilen ihracat bedelleri

MADDE 12 – (1) Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük idarelerince onaylı NBF ile yapılır.

(2) NBF konusu efektifin ihracat bedeli olarak kabulünün yapılabilmesi için;

a) NBF'nin düzenlenme tarihinden itibaren 30 gün içinde NBF'nin ve NBF konusu efektifin bankalara tevdi edilmesi,[26]

b) NBF'nin "Geliş Sebebi" bölümünde efektiflerin getirilme sebebinin ihracat ile ilgili olduğunu belirtir bir ifadenin kayıtlı olması,

c) İhracat bedeli başkası adına getiriliyorsa NBF'nin ilgili kısımlarının bu hususu belirtecek şekilde doldurulması veya bu hususun açıklama olarak NBF'de yer alması,

ç) Tevdiat sırasında NBF'yi ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması,

d) İhracatçının ihracat işlemiyle ilgili yazılı beyanı, işlemin niteliğine göre proforma fatura, satış sözleşmesi, kesin satış faturası veya GB'nin bir örneği/GB bilgilerinin yanı sıra ihracatçı veya ithalatçının yazılı beyanında NBF'de kimliği belirlenen şahıs ile NBF sahibi ihracatçı ve ithalatçı arasındaki illiyet bağının belirtilerek bankalara ibraz edilmesi,

e) NBF'de kayıtlı efektif tutarının tamamen İBKB'ye bağlanması halinde, NBF aslının ilgilisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alıkonulması, kısmen bağlanması halinde ise, NBF aslı üzerine İBKB'ye bağlanan tutara ilişkin not düşülerek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgilisine iade edilmesi,

gerekir.

(3) Üçüncü kişilerce getirilen efektifin ihracatçı adına kabulü tevdiatın ihracatçının kendisine veya hesabına yapılması şartıyla mümkündür.

(4) Yürürlükten kaldırılmıştır.[27]

İhracat bedelinin diğer yöntemlerle tahsili

MADDE 13 – (1) İhracatçılarca ihracat bedeli olarak tahsil veya iştira için tevdi edilen banka veya şahıs çekinin bankalarca iştiraya alınması halinde;

a) Çekin keşidecisi yurt dışındaki banka ise iştira anında İBKB düzenlenebilir.

b) Çekin keşidecisi şahıs ise çek karşılığı muhabir hesaplarına alacak geçmeden İBKB düzenlenemez.

(2) İhracat bedeli olarak tevdi edilen çeklerin yurda girişinde gümrük idarelerine beyan edilme zorunluluğu yoktur.

(3) İhracat bedeli olarak tevdi edilen çeklerin ciro edilmesi durumunda İBKB düzenlenebilmesi için çek bedelinin vadesinde tahsil edildiğine dair banka yazısı aranır.[28]

(4) Türkiye'deki bankalarca düzenlenen çeklerin iştira edilerek ihracata ilişkin İBKB düzenlenebilmesi için çeki düzenleyen bankanın çek bedelinin yurt dışından geldiğini belirten yazısı aranır. Ancak, serbest bölgede faaliyet gösteren Türkiye'de yerleşik ithalatçı firmalardan alınan döviz çekleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz.[29]

(5) İhracat bedelinin kredi kartıyla tahsil edildiği işlemlerde, kredi kartının yurt dışından verilmiş olduğunun tespiti şarttır. Bu işlemlerde, fiş (slip) bedelinin ihracatçıya ödendiği tarihi itibarıyla talebe göre her bir fiş için ayrı ayrı ya da fiş bedellerinin tamamı için tek bir İBKB düzenlenebilir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti\'ne yapılan ihracata ilişkin bedellerin, ithalatçıya ait ve Türkiye\'deki bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti\'ndeki şubelerinden alınan kredi kartları ile tahsil edilmesi mümkündür.

(6) Fiş bedellerinin tamamı üzerinden tek bir İBKB düzenlendiği işlemlerde, peşin bedel hesabı diğer firmalara gerçekleştirilen ihracatla kapatılabilir.

İhracatçı dışındaki firmalara gelen ihracat bedelleri

MADDE 14 – (1) GB'de kayıtlı imalatçı veya tedarikçi firma lehine gelen dövizin, imalatçı veya tedarikçi ile ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

(2) GB'de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olmadığı işlemlerde, ihraç konusu malın imalatçı veya tedarikçi firma tarafından ihracatçı firmaya satıldığına dair faturanın ibraz edilmesi ve ihracatçı ile imalatçı veya tedarikçi firmanın yazılı beyanının alınması kaydıyla ihracatçı firma adına ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

İhracat fiyatının değişmesi

MADDE 15 – (1) Fiili ihraçtan sonra ihracat fiyatında lehte değişiklik yapılması halinde ihracatçının talebine ve fiyat değişikliğine ilişkin faturanın ibrazı üzerine fark tutarın ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

(2) Fiili ihraçtan sonra ihracat fiyatında aleyhte değişiklik yapılması halinde ihracatçının yazılı beyanı ve fiyat değişikliğine ilişkin faturanın ibrazı üzerine GB'nin 22 nci hanesinde belirtilen tutar ile fiyat değişikliğine ilişkin faturada belirtilen tutar arasındaki fark hesap kapatma işlemlerinde dikkate alınmaz.

Fiili ihraçtan sonra alıcısı tarafından kabul edilmeyen mallar

MADDE 16 – (1) Alıcısı tarafından kabul edilmeyen malların yurda getirilmeden başka bir firmaya satışına ilişkin talepler 06/06/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmi Gazete'de yer alan İhracat Yönetmeliğinin 14 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

(2) İlgili gümrük idarelerince GB'ye gerekli değişiklikler işlenir ve yenilenen GB yeni fatura tarihi de belirtilmek suretiyle ihracat hesabının takibinin yapılmasını teminen aracı bankaya bildirilir.

(3) Bu işlemle ilgili bedel getirme süresinin tespitinde yeni fatura tarihi esas alınır.

İhracat bedellerine ilişkin çeşitli hususlar

MADDE 17 – (1) İthalatçı tarafından düzenlenen bono ve/veya ihracatçı tarafından düzenlenerek ithalatçı tarafından kabul edilen poliçe bedelleri, bedelin yurt dışından tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla, ihracat hesabının kapatılmasında kullanılabilir.

(2) İmalatçı ya da tedarikçi tarafından yazılı olarak talep edilmesi durumunda imalatçı ve/veya tedarikçi adına gelen dövizin kabulü yapılarak ihracat bedeli imalatçı ve/veya tedarikçi firmalara ödenirken İBKB aracı ihracatçı adına da düzenlenebilir.

(3) Aracı ihracatçı tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedelin imalatçı ve/veya tedarikçiye döviz olarak temlikinden sonra tahsil edilmesi halinde, imalatçı veya tedarikçi tarafından söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak kabulünün yapılmasının talep edilmesi durumunda bu dövizlerin ihracat bedeli açıklaması ile imalatçı ve/veya tedarikçi firma adına kabulü yapılabilir. İmalatçı ve/veya tedarikçi firma adına kabulü yapılan tutarlarla ilgili olarak aracı bankaya aracı

ihracatçı tarafından yazılı olarak bildirimde bulunulur.

(4) Yurt dışı fuarlarda teşhir edilmek üzere ATA karnesi ile geçici ihracı yapılan ancak fuarda kesin satışı gerçekleştirilen mallara ilişkin fatura tutarının, ihracat bedeli olarak kabulünün yapılması mümkündür.

Döviz tevdiat hesabından ihracat bedeli kabulü

MADDE 18 – (1) Dövizin yurt dışından geldiğinin tespiti kaydıyla dışarıda yerleşik gerçek veya tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarından ihracatçının hesabına transfer edilen bedellerin bankalarca ihracat bedeli olarak kabulü mümkündür.

(2) Yurt dışında yerleşik kişiler adına açılan döviz tevdiat hesaplarına, Türkiye'deki ithalatçı firmaca ödenen ithalat bedelinin, hesap sahibince verilen vekâletname çerçevesinde Türkiye'deki ithalatçı firma veya üçüncü kişilerce ihracat bedelinin kabulünde kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

(3) Yurt dışında taahhüt faaliyetlerinde bulunan Türk firmalarının, sıfatlarını tevsik etmeleri kaydıyla yurda getirilmesi zorunlu olmayan dövizlerle açtıracakları döviz tevdiat hesaplarından ya da yurt içinde veya dışındaki bankalardan sağladıkları döviz kredisiyle açılan hesaplardan yurt dışındaki taahhüt işleri kapsamında yapılan ihracatın bedelleri ödenebilir.

(4) Türkiye\'de kamu kurum ve kuruluşlarınca açılan uluslararası ihaleyi kazanan Türk müteahhitlerinin hak edişleri karşılığında elde ettikleri Türk lirası tutarın veya karşılığının dövize dönüştürülmesi suretiyle (söz konusu tutarın istihkak karşılığı olduğunun tevsiki kaydıyla) elde edilen döviz tutarı, bu firmaların yurt dışında üstlendikleri işlerle ilgili olarak yapılan ihracat bedellerinin karşılığı olarak kullanılabilir.

(5) İhracatçı firmanın vekili bulunan kişi veya firma adına yurt dışından gelen dövizlerle açılan döviz tevdiat hesaplarından, vekâletnamenin fiili ihraçtan önce düzenlenmesi şartıyla vekili bulunulan ihracatçı firma adına ihracat bedeli kabulü yapılabilir.

(6) Türkiye\'de yerleşik sayılmakla birlikte yurt dışında serbest meslek ve müstakil iş sahibi olarak çalışan ve bu faaliyetlerini yurt dışındaki temsilciliklerimizden alınacak belgeler veya pasaport kayıtlarıyla tevsik eden kişiler adına açılacak döviz tevdiat hesaplarından transfer edilen dövizlerin, yurt dışından geldiğinin ve ihracatın aynı kişiye yapıldığının tespiti kaydıyla

ihracat bedeli olarak kabulü yapılabilir.

İhracat alacağının iskontosu

MADDE 19 – (1) İhracat alacağının Türkiye\'deki bankalara iskonto ettirilmesi halinde; gayri kabili rücu iskonto işleminde İBKB iskonto tarihinde, kabili rücu iskonto işleminde İBKB bankanın muhabirleri nezdindeki hesaplarının alacaklandırıldığı tarihte iskonto edilen bedelin tamamı üzerinden düzenlenir.

(2) İhracat alacağının yurt dışındaki bankalara iskonto ettirilmesi halinde İBKB, enerken senet bedelinin Türkiye'deki bankanın muhabirleri nezdindeki hesaplarına alacak kaydedildiği tarihte, gelen bedel kadar düzenlenir.

(3) İBKB üzerine iskonto tutarına ilişkin not konulur.

Faktoring işlemleri

MADDE 20 – (1) İhracattan doğan alacak hakkının ihracatçı tarafından faktoring sözleşmesi çerçevesinde faktoring şirketine temlik edildiği faktoring işlemlerinde;

a) İhracat bedelinin faktoring şirketi tarafından yurt dışı kaynaklı dövizlerle hesaba transferi veya getirilmesi halinde faktoring şirketinin aracı bankaya göndereceği, üzerinde GB'nin tarih ve sayısı ile temliğe konu fatura tarihi ve numarasını içeren yazılı talimatı ve ihracatçının beyanına istinaden bankalarca bedel kabul edilerek İBKB ihracatçı firma adına düzenlenir. İBKB üzerine faktoring masraflarına ilişkin not eklenir.

b) İhracat bedelinin faktoring şirketinin yurt içi kaynaklarından hesaba transferi veya getirilmesi halinde faktoring sözleşmesinin bankaya ibrazı üzerine, ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin sorumluluğun faktoring şirketine ait olması halinde, ihracat bedeli dövizler yurda getirildiğinde, faktoring şirketinin GB'nin tarih ve sayısı ile üzerinde temlik notu bulunan faturanın tarih ve sayısını içeren yazılı talimatına istinaden İBKB ihracatçı firma adına düzenlenir. İBKB üzerine faktoring masraflarına ilişkin not eklenir.

İndirim ve mahsup işlemleri

MADDE 21 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen indirim ve mahsup işlemleri aracı bankalarca sonuçlandırılır.

(2) Aynı maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan giderlerin ihracat bedelinden indirilmesi veya mahsup edilmesi sebebiyle ihracat bedelinin bu giderler kadar eksik gönderilmesi halinde bu durum aracı bankaya belgelendirilir. Düzenlenen İBKB üzerine söz konusu giderlerin türü ve tutarıyla ilgili not konulur.

(3) İhracat bedelinin mahsuben ödemede kullanılabilmesi için mahsup talebinin bedel getirme süreleri içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler[30] ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde[31] yapılması gerekir.

(4) İthalat bedellerinin ihracat bedelinden mahsup işleminde kullanılabilmesi için ithalat konusu malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında azami 180 gün olması gerekir. Ancak, bu maddenin yedinci fıkrasında belirtilen Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilecek bir ürün için ihracat öncesi yapılan ithalatta, ithal edilen malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında 180 günden fazla süre bulunması halinde dahilde işlem izni için (Dahilde İşleme İzin Belgesi, Dahilde İşleme İzni) Ticaret Bakanlığınca verilen sürenin (söz konusu sürenin ilgili mevzuat hükümlerince uzatılması halinde verilen ek süre de dahil olacak şekilde) mahsup işlemlerinin yapılmasında ihraç ve ithal arasındaki azami süre olarak dikkate alınması mümkündür.[32]

(5) Gemi ve uçak alımı için yurt dışından sağlanan kredilerin ihracat bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesinde; ihracat bedelinin, kredinin teminatı olan ipoteğin çözülerek kredinin ödenmesi sebebiyle muhabir hesaplarına alacak verilemediği hallerde, kredi kullandıran yurt dışındaki kuruluşun kredi borcunun ödendiğine dair yazılı beyanı ile ipoteğin terkin edildiğini gösteren sicil kaydının bedel getirme süreleri içinde ihracata aracılık eden bankaya ibrazı kaydıyla ihracat hesabı yazılı beyanda belirtilen tutar kadar kapatılır.

(6) Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde veya bu Genelgenin 27 nci maddesi uyarınca verilen ek süreler[33] ya da 29 uncu maddesi uyarınca gönderilen ihtarname süresi içerisinde[34] kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneği/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(7) Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında yurt dışından geçici olarak ithal edilen ve işçilik uygulanarak ihraç edilen mallara ilişkin işlemlerde ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, ilgili GB'lerin birer örneğinin/GB bilgilerinin bankalara ibrazı durumunda tarafların aynı kişiler olması şartı aranmaksızın[35] mal ihraç ve ithal bedellerinin yurda getirilmesine gerek kalmadan bankalarca mahsubu mümkündür. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(8) Mahsuben ödemede kullanılacak döviz cinsi ile mahsuben ödenecek (transfer edilecek) gidere ilişkin döviz cinsinin farklı olması halinde mahsuben ödenecek azami tutar mahsup tarihindeki Merkez Bankası çapraz kurları esas alınmak suretiyle tespit edilir.

(9) Aracı ihracatçı vasıtasıyla yapılan ihracatta, ihracat bedeli, ihracatçının onayı ile imalatçının veya tedarikçinin bu maddede sayılan bütün döviz giderlerinin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir.

(10) Aynı GB'de kayıtlı imalatçı/tedarikçi firma ile ihracatçı firmanın grup firması olması durumunda, ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ihracatçının yazılı onayının alınması kaydıyla, ihracat bedeli imalatçı/tedarikçi firmanın yaptığı ithalata ilişkin bedellerin mahsuben ödenmesinde kullanılabilir.

(11) Yurt dışından emtia kredisi kullanan ihracatçıların bankalara teminat olarak verdikleri stoklarının ihracatında, ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve ilgili kredi sözleşmesinin ve kredi ödemesini tevsik edici belgelerin bankalara ibrazı kaydıyla, ihracat bedellerinin söz konusu emtia kredisi ödemeleri ile mahsup edilmesi durumunda, mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir. Ancak mahsup sonrası kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(12) İhracatçılar tarafından yurt dışındaki iştiraklerine gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedellerin ihracatçının aynı iştirakine söz konusu ihracatın fiili ihraç tarihinden sonra sermaye olarak ilave edilecek tutar ile mahsubunda, ihracat bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması ve

İthalatçının ihracatçının iştiraki olduğuna ilişkin ilgili ticaret sicil kayıtlarının,

İthalatçının bahse konu ihracat bedellerinin sermayeye eklendiğine/ekleneceğine ilişkin sermaye artırım tutarını içeren yazılı beyanının,

Sermaye artırımının henüz gerçekleştirilmemiş olması halinde ithalatçı firmanın yönetim kurulunun sermaye artırımı kararının,

Sermaye artırımının gerçekleştirilmiş olması halinde ise sermaye artırımına ilişkin tescil belgesinin

ibraz edilmesi kaydıyla, ihracat bedelinin mahsup edilen kısmının yurda getirilmesi zorunlu değildir. Mahsup sonrasında kalan tutar için bu Genelgenin 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır. Mahsup işlemi gerçekleştirildiğinde, sermaye artırımı henüz gerçekleşmemiş ise sermaye artırımına ilişkin tescil belgesi yönetim kurulunun sermaye artırımı kararı tarihinden itibaren üç ay içinde mahsup işlemini gerçekleştiren bankaya ibraz edilir. Söz konusu tescil belgesinin bankaya ibraz edilmemesi halinde mahsup edilen tutar banka tarafından yurda getirilmeyen ihracat bedeli olarak değerlendirilir. Açık kalan ihracat hesabının süresi içinde kapatılmaması halinde, aracı banka tarafından Genelge'nin 29 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında gerekli bildirimlerde bulunulur.

(13) Gemi ihracatına ilişkin gemi yapım sözleşmesinin ifası kapsamında ve söz konusu sözleşme süresi içerisinde ilgili ithalatın gemi yapımı için gerçekleştirildiğinin satış sözleşme, kesin veya proforma fatura, GB örneği/GB bilgileri, banka hesap özeti gibi belgelerle aracı bankaya tevsik edilmesi ve ihracatçıdan söz konusu ithalat bedellerinin başka bir ihracat bedelinin mahsubunda kullanılmadığına ve kullanılmayacağına ilişkin yazılı beyan alınması koşuluyla söz konusu ithalat bedellerinin gemi ihracatına ilişkin bedellerden mahsubu mümkündür.[36]

(14) Kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından aracılık edilen işlenmemiş kıymetli madenler ithalinde;

a) İthalata ilişkin GB'de ihracatçının ve/veya ilgili ihracata ilişkin GB tarih ve sayı bilgilerine yer verilmesi,

b) İthalatın ödeme şeklinin "bedelsiz" olarak Gümrük İdarelerine beyan edilmesi,

c) İlgili ihracat işleminin GB bilgilerini, yapılan ithalatın standart işlenmemiş altın türünden karşılığını ve bunun Borsa İstanbul A.Ş.'nin Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında gerçekleşen fiili ithal tarihindeki günlük ortalama fiyat ile hesaplanan döviz cinsinden karşılığını içeren ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından onaylanan yazılı beyanın kıymetli madenler aracı

kuruluşunca sunulması,

ç) Kıymetli madenler aracı kuruluşu ile ilgili ihracatçı arasında düzenlenmiş olan aracılık sözleşmesinin bir örneğinin sunulması,

d) Söz konusu ithalata ilişkin tutarların başka bir ihracat bedelinin mahsubunda kullanılmadığına ve kullanılmayacağına ilişkin yazılı beyanın sunulması, koşuluyla söz konusu ithalata ilişkin kıymetli madenler aracı kuruluşu tarafından bildirilen tutarların ihracat bedelinden Bankalarca mahsubu mümkün olup mahsup edilen tutarların yurda getirilmesi zorunlu değildir.[37]

İhracatçının serbest kullanımına bırakılan dövizler

MADDE 22 – (1) Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının; Ek:3\'te yer alan ülkelere yapılan ihracat işlemlerinde ise bedellerin yüzde ellisinin[38] tasarrufu serbesttir.

(2) CFR ve CIF teslim şekline göre gerçekleştirilen ihracatta, navlun ve sigorta bedeli ile kiracının satın alma hakkı bulunmayan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde elde edilen kira bedelleri hizmet bedeli döviz olarak kabul edilir.

İhracat hesabının kapatılması

MADDE 23 – (1) 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasındaki süreler ile özelliği olan ihracat için 7 nci maddedeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihracat bedeli dövizlerin (avans dahil) fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi ve İBKB düzenlenmesi halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır.

(2) Peşin ödeme ve başka bir ödeme şeklinin peşin ödeme ile birlikte beyan edildiği durumlarda, peşin bedel dâhil ihracat bedelinin fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi halinde ihracat hesabı kapatılır.

(3) İhracat bedeli kabulünün, yurda getirme süresi dışında ancak 5 iş günlük ihbar süresi içinde yapılması halinde ihracat hesabı, ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmeksizin kapatılır. İhracat bedeli kabulünün ihbardan sonra yapıldığı işlemlerde ihracat

hesabının kapatılmasına ilişkin talepler doğrudan ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne yapılır.

(4) Uluslararası yaptırımlar çerçevesinde bankaların kabul etmediği ihracat bedellerine ilişkin İBKB düzenlememesi sebebiyle açık kalan ihracat hesapları ihtarname süresi içinde söz konusu hususun yer aldığı banka yazısının ibrazı üzerine ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce kapatılır.

(5) Türk Eximbank ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan ihracat kredi sigortası konusunda faaliyet göstermek üzere lisans almış sigorta şirketlerince ihracat kredi sigortası kapsamına alınan ihracat bedelinin süresi içinde tahsil edilememesi sebebiyle kapatılamayan ihracat hesapları, anılan banka veya söz konusu sigorta şirketlerince ihraç bedelinin ilgiliye ödendiğinin tevsiki kaydıyla bankalar tarafından terkin edilerek veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından kapatılır.

(6) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılır.[39]

İhracat hesabının kapatılacağı aracı banka

MADDE 24 – (1) İhracat hesabı, peşin ödeme ya da GB'de peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği işlemlerde, peşin bedel kabulünü yapan, bunun dışındaki işlemlerde ise ihracatçı tarafından GB'nin 28 inci hanesinde beyan edilen veya ihracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan aracı banka nezdinde kapatılır. İhracat bedelinin fiili ihraçtan sonra tahsil edildiği ödeme şekillerinde, ihracat bedeli aracı bankadan farklı bir bankaya gönderilmiş ise bedel kabulünü yapan banka, düzenlendiği İBKB ile ibraz edilmesi halinde GB'nin bir örneği/GB bilgilerini ihracat hesabını kapatacak olan bankaya gönderir.

(2) İhracatçı tarafından ihracat hesabının kapatılması işlemlerini gerçekleştirmek üzere GB'nin bir örneği/GB bilgileri ibraz edilerek anlaşma sağlanan bankanın GB'nin 28 inci hanesinde beyan

edilen bankadan farklı olması durumunda, belirlenen aracı bankanın GB’nin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya yazılı olarak bildirimde bulunması zorunludur.

(3) Peşin bedel kabulünü yapan bankanın GB\'nin 28 nci hanesinde beyan edilen bankadan farklı olması durumunda, kabulü yapan bankanın ihracat hesabının kendisi tarafından takip edildiğine dair GB\'nin 28 inci hanesinde beyan edilen bankaya bildirimde bulunması zorunludur.

İhracat hesabının kapatılmasında ibrazı zorunlu belgeler

MADDE 25 – (1) İhracat hesabının kapatılabilmesi için GB örneği/GB bilgileri, ilgili İBKB’ler, satış faturası ile indirim ve mahsup konusu belgelerin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

İhracat bedelinin tahsilinde ve ihracat hesabının kapatılmasında sorumluluk

MADDE 26 – (1) İhracat bedelinin tahsilinden ve ihracat hesabının yurda getirme süresi içinde (ek süreler dâhil) kapatılmasından ihracatçılar, ihracat bedelinin faktoring şirketinin yurt içi kaynaklarından ödendiği faktoring işlemlerinde faktoring şirketi sorumludur. Ancak, 2004/12 sayılı Dış Ticaret Sermaye Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ kapsamında aracılı ihracat sözleşmesine dayanılarak gerçekleştirilen ihracat işlemlerinde, aracılık sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde imalatçı ve tedarikçi şirketler sorumludur. Bu kapsamdaki aracılık sözleşmelerinin, GB tescil tarihini takip eden 10 iş günü içerisinde aracı bankaya ibrazından sözleşmenin tarafı olan dış ticaret sermaye şirketi statüsünü haiz şirket sorumludur. [40] [41] [42]

(2) İhracata aracılık eden bankalar, bilgisi dâhilinde olan beyannamelerle ilgili ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve kabulünü izlemekle ve ilgili indirim ve mahsup işlemlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

(3) İhracata aracılık eden bankalar, bilgisi dâhilinde olan beyannamelerin “Gideceği Ülke” başlıklı 17 nci hanesinde **belirtilen ülkeye bakılmaksızın** GB’nin 8 inci hanesinde yer alan alıcı adresini kontrol etmek suretiyle ihracatın fiili olarak Filistin’e gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini ihracatçılardan teyit ederek buna göre işlem tesis etmekle yükümlüdürler. [41] [42]

Ek süre

MADDE 27 – (1) 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce ek süre verilir.

(2) Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.

(3) Mücbir sebep halleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında açıklanan şekilde tevsik edilir.

(4) Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması gerekir.

(5) Mücbir sebep halleri dışında kalan ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen durumlar Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince haklı durum olarak değerlendirilebilir.

(6) Mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce verilen 24 aylık ek sürenin sonunda mücbir sebebin devamının belgelenmesi halinde açık ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Terkin

MADDE 28 – (1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

a) 15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Müdürlüğünce [43] ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,[44]

b) 15.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca, 90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın, **[45][46]**

c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, terkin edilmek suretiyle kapatılır.

(2) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

(3) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, terkin hesaplamasında kullanmak üzere birinci fıkrada belirtilen yetkilerden ihracatçı lehine olan yalnızca bir tanesi uygulanabilir. Aynı anda, iki farklı bentte yer alan terkin limitlerinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

(4) Terkin limitlerinin belirlenmesinde GB'nin 46 ncı hanesindeki değer esas alınır.

(5) Terkin yapılabilecek tutar ile kabulü yapılan tutar arasındaki farkın yurda getirildiğinin tespiti ile ilgili olarak ihracatçının yazılı beyanı doğrultusunda gerekli kontroller yapılarak hesap kapatılır.

(6) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde bankalar tarafından terkin edilmek suretiyle kapatılacağı belirtilen ihracat hesapları ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne bildirilmeksizin doğrudan bankalarca terkin edilir.

Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim

MADDE 29 – (1) İhracat hesabının, ek süreler de dâhil olmak üzere, süresi içerisinde kapatılamaması halinde açık hesap tutarı aracı bankaca 5 iş günü içinde Ek:1'deki forma uygun olarak ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir. Söz konusu formun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarının İBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak

yazılır.

(2) İhracat bedelinin faktoring şirketlerince yurt içi kaynaklardan ödendiği faktoring işlemlerinde ise kapatılmayan ihracat hesaplarıyla ilgili olarak sadece faktoring şirketleri ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

(3) Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarname gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Müdürlüğüne belgelenmesi gerekir.

(4) Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler[47] sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

(5) Açık ihracat hesabı ihbarını birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde postaya teslim etmeyen [48] bankalar hakkında ilgili Vergi Dairesi Başkanlıklarınca veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına bildirimde bulunulur.

İhracat Bedeli Kabul Belgesi

MADDE 30 – (1) Bankalarca İBKB düzenlenirken;

a) Seri numarası satırına bankalarca verilecek sıra numarasının yazılması mümkündür.

b) İhracat bedelinin 13 üncü maddede sayılan yöntemlerle tahsil edilmesi halinde “Yurda Getiriliş Şekli” satırına bu husus belirtilmelidir.

c) Yurda getirilen bedelin başlığı altında yer alan “Tutarı-Para Birimi” satırına bedelin ABD doları karşılığı ilave olarak belirtilmelidir.

ç) “Hesaba Geçiş Tarihi” satırına bedelin firma hesabına geçiş tarihi kaydedilecek olup ayrıca valör tarihinin ilave olarak belirtilmesi mümkündür.

d) İBKB/DAB'ın düzenlendiği tarih ve ihracatçı tarafından sunulan bilgi ve belgeler dikkate alınarak İBKB/DAB'ın açıklama kısmına "Bedel getirme ve/veya ihbar süresi içerisinde düzenlenmiştir.", "İhtarname süresi içerisinde düzenlenmiştir.", "Ek süre içerisinde düzenlenmiştir." veya "Tebliğ'de öngörülen bedel getirme, ihbar, ihtarname ve ek süreler bittikten sonra düzenlenmiştir." açıklamalarından uygun olanı belirtilmelidir.[49] [50]

(2) İhracat bedellerinin takip edileceği sistem Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar bankalarca kabul işlemlerinde her bir işlem itibarıyla İBKB veya DAB'dan yalnızca bir tanesi düzenlenebilir.

Yürürlük

MADDE 31 – (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

İhracat Bedellerinin Merkez Bankasına Satışı

~~**EK MADDE 1 -** (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %40'ı İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir.~~ [50][51] ***(Ek Madde 1, Ek Madde 2 nin son cümlesi gereği 10.06.2024 tarihi itibariyle yürürlükten kalkar.)***

~~**Ek MADDE 2–** (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %30'u İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Ek Madde 1 yürürlükten kaldırılmıştır.~~ [52] ***(Ek Madde 2, Ek Madde 3 ün son cümlesi gereği 03.03.2025 tarihi itibariyle yürürlükten kalkar.)***

EK MADDE 3– (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %25'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller

bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Ek Madde 2 yürürlükten kaldırılmıştır.[53]

Döviz Olarak Beyan Edilen İhracat Bedellerinin Türk Lirası Olarak Kabulü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Ukrayna ve Rusya'ya gerçekleştirilmiş veya gerçekleştirilecek ihracat işlemleriyle ilgili olarak ihracat bedellerinin döviz cinsinden beyan edilmiş olsa dahi Türk Lirası olarak da kabulü mümkündür.[54]

Merkez Bankasına satış

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 31/07/2025 (dahil) tarihine kadar İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %35'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir.[55]

Merkez Bankasına satış

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 31/10/2025 (dahil) tarihine kadar İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %35'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir. [56]

Merkez Bankasına satış

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 30/04/2026 (dahil) tarihine kadar İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %35'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka

nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir.[57]

EK: 1

AÇIK İHRACAT HESABI İHBAR FORMU

../../.... ..... Vergi Dairesi Başkanlığına/Vergi Dairesi Müdürlüğüne

REFERANS
İHRACATÇIYA AİT BİLGİLER Unvanı Adresi Ticaret Sicil Nu. Vergi Kimlik Nu.
ÖDEMEYE İLİŞKİN BİLGİLER Ödeme Şekli Teslim Şekli Gelen Toplam Döviz Tutarı Bu bölümde yer alan tutar ile GB'de yer alan tutarın farklı döviz cinsinden olması halinde çapraz kur kullanılarak hesaplama yapılması gerekmektedir. İBKB Tarih ve Nu.
GB'YE AİT BİLGİLER Tarih ve Numara İlgili Gümrük Müdürlüğü Tutarı Bu bölümde GB tutarı İhracat Genelgesi'nin 10 uncu maddesinin birinci fıkrası dikkate alınarak yazılmalıdır.[58] Fiili İhraç Tarihi Gideceği Ülke[59]
TAHSİL SÜRESİ SONU
AÇIKLAMA Bu bölümde ilgili ihracat bedelinin ne kadarının yurda getirilerek İBKB 'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılmalıdır.

EK: 2

İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE İSTİSNA TANINAN ÜLKELER, [60] [61] [62] [63] [64]

1- Afganistan 2- Angola 3- Belarus 4- Benin 5- Cibuti 6- Demokratik Kongo Cumhuriyeti 7- Etiyopya 8- Fildişi Sahili 9- Filistin 10- Gabon 11- Gana 12- Gine 13- Güney Sudan 14- İran 15- Kamerun 16- Kenya 17- Kırgızistan 18- Kongo Cumhuriyeti 19- Kuzey Kore 20- Küba 21- Liberya 22- Lübnan 23- Mali 24- Moldova 25- Nijerya 26- Senegal 27- Somali 28- Sudan 29- Suriye 30- Tacikistan 31- Tanzanya 32- Venezuela 33- Yemen 34- Çad Cumhuriyeti

Ek: 3

İHRACAT BEDELİNİN YURDA GETİRİLMESİNDE GÜMRÜK BEYANNAMESİNDE YER ALAN TUTARIN YÜZDE ELLİSİNİN TASARRUFUNUN SERBEST BIRAKILDIĞI ÜLKELER

[65][66][67][68]

1- Azerbaycan 2- Cezayir 3- Fas 4- Kazakistan 5- Libya 6- Özbekistan 7- Tunus 8- Türkmenistan 9- Ukrayna

---

[1] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [2] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.08.2021 tarih ve 519861 sayılı yazısı. [3] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 12.05.2022 tarih ve 1191504 sayılı yazısı. [4] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 19.11.2024 tarih ve 3559787 sayılı yazısı. [5] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 06.09.2022 tarih ve 1452592 sayılı yazısı. [6] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 24.06.2024 tarih ve 3207086 sayılı yazısı. [7] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı. [8] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı. [9] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 03.08.2023 tarih ve 2358545 sayılı yazısı. [10] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.02.2022 tarih ve 936829 sayılı yazısı. [11] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.06.2021 tarih ve 353943 sayılı yazısı. [12] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.10.2020 tarih ve 540702 sayılı yazısı. [13] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.02.2022 tarih ve 936829 sayılı yazısı. [14] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarih ve 603399 sayılı yazısı. [15] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 22.06.2020 tarih ve 335017 sayılı yazısı. [16] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.07.2021 tarih ve 386482 sayılı yazısı. [17] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 01.09.2020 tarih ve 487315 sayılı yazısı. [18] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.07.2022 tarih ve 1354352 sayılı yazısı. [19] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.02.2021 tarih ve 51410 sayılı yazısı. [20] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.06.2020 tarih ve 320596 sayılı yazısı. [21] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 03.06.2021 tarih ve 338149 sayılı yazısı. [22] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.06.2021 tarih ve 723531 sayılı yazısı. [23] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.03.2022 tarih ve 1050661 sayılı yazısı. [24] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.11.2022 tarih ve 1648361 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi: 05.12.2022) [25] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 1.11.2022 tarih ve 1608870 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi: 2.01.2023) [26] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.05.2020 tarih ve 270983 sayılı yazısı. [27]

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 09.02.2021 tarih ve 51410 sayılı yazısı. [28] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 19.04.2022 tarih ve 1140372 sayılı yazısı. [29] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 19.04.2022 tarih ve 1140372 sayılı yazısı. [30] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [31] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.02.2021 tarih ve 114265 sayılı yazısı. [32] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.06.2021 tarih ve 392745 sayılı yazısı. [33] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [34] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 179278 sayılı yazısı. [35] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.08.2023 tarih ve 2377906 sayılı yazısı. [36] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 20.07.2020 tarih ve 379196 sayılı yazısı. [37] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının.26.02.2021 tarih ve 133755 sayılı yazısı. [38] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [39] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [40] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 01.07.2024 tarih ve 3219285 sayılı yazısı. [41] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 06.09.2022 tarih ve 1452592 sayılı yazısı. [42] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 24.06.2024 tarih ve 3207086 sayılı yazısı. [43] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.09.2023 tarih ve 2467767 sayılı yazısı. [44] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.04.2022 tarih ve 1150193 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi:25.04.2022) [45] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.04.2022 tarih ve 1150193 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi:25.04.2022) [46] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.09.2023 tarih ve 2467767 sayılı yazısı. [47] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.09.2023 tarih ve 2467767 sayılı yazısı. [48] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.11.2023 tarih ve 2631347 sayılı yazısı. [49] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 03.03.2022 tarihli talimatı. [50] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.12.2021 tarihli talimatı. (Yürürlük tarihi: 03.01.2022) [51] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 15.04.2022 tarihli talimatı. (Yürürlük tarihi: 18.04.2022) [52] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.06.2024 tarih ve 3187388 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi: 10.06.2024) [53] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 28.02.2025 tarih ve 3815300 sayılı yazısı. (Yürürlük tarihi: 03.03.2025) [54] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.04.2022 tarihli talimatı. [55] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.05.2025 tarih ve 3948630 sayılı yazısı. (Yürürlük Tarihi: 05.05.2025) [56] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.07.2025 tarih ve 4155228 sayılı yazısı. (Yürürlük Tarihi: 01.08.2025) [56] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 22.12.2023 tarih ve 2655488 sayılı yazısı. [57] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.10.2025 tarih ve 4337046 sayılı yazısı. (Yürürlük Tarihi: 01.11.2025) [58] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 8.03.2022 tarih ve 997754 sayılı yazısı. (Yürürlük Tarihi: 15.04.2022) [59] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.11.2022 tarih ve 1640977 sayılı yazısı.

[60] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.02.2024 tarih ve 2845126 sayılı yazısı. [61] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 10.12.2024 tarih ve 3600466 sayılı yazısı. [62] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [63] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 17.03.2022 tarih ve 1044934 sayılı yazısı. [64] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.11.2022 tarih ve 1640977 sayılı yazısı. [65] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.02.2024 tarih ve 2845126 sayılı yazısı. [66] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.10.2021 tarih ve 650957 sayılı yazısı. [67] T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 17.03.2022 tarih ve 1044934 sayılı yazısı. Bu Genelge **http://www.tcmb.gov.tr** sitesinden alınmıştır. En son 31.07.2025 tarihinde güncellenmiştir. (Son Güncellemenin Yürürlük Tarihi: 01.08.2025)

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.